

Zápis z oborového setkání organizací, jejichž činnost souvisí s vodou a řekou Sázavou, v rámci procesu posilování partnerství v regionu Posázaví

Setkání proběhlo v rámci procesu posilování partnerství v regionu Posázaví dne 31.1. 2006 od 9:00 v Týnci nad Sázavou.

Předpokládaný časový harmonogram, který byl rámcově dodržen.

9:00 – 9:05	Přivítání účastníků a představení cílů setkání
9:05 - 9:15	Představení jednotlivých účastníků
9:15 – 9:45	Společné pojmenování nejdůležitějších problémů regionu
9:45 – 10:30	Hledání způsobů řešení pojmenovaných problémů
10:30 – 10:40	Přestávka
10:40 – 10:50	Seznámení se současným stavem rozvojového plánování v regionu Posázaví
10:50 – 11:05	Individuální seznámení se strategií
11:05 – 11:45	Aktualizace strategie na základě zpracovaných návrhů opatření
11:45 – 12:00	Definování závěrů a požadavků a zhodnocení společné práce

Setkání se zúčastnilo 8 účastníků.

Presenční listina oborového setkání v rámci posilování partnerství v regionu Posázaví		
počet	Subjekt	Jméno a příjmení
1	Obec Hvězdovice	Alexandra Baňarová
2	Malé Posázaví	Barbora Čmelíková
3	MO ČRS Čerčany	Jaromír Pilát
4	Mikroregion Želivka	Jaroslav Švejda
5	Město Týnec nad Sázavou	Martin Kadrnožka
6	BISPORT	Jaromír Biolek
7	Povodí Vltavy	Jarmila Báčová
8	Krajský úřad Středočeského kraje	Dagmar Vyklická

Očekávání účastníků na dnešní setkání

- aby se strategie regionu nevěnovala pouze Sázavě, ale i jiným vodním tokům a plochám, konkrétní zájem mám na Želivce
- zohlednění potřeby obcí ve vztahu k vodním plochám
- řešení problémů bránících rozvoji turistického ruchu na Sázavě
- jak využít řeky k rozvoji města
- nastavení priorit pro další společné kroky
- zohlednit zájem živého v řece, hlavně ryby

Základní popis vodních toků a ploch v regionu

Sázava

- jedna z šesti velkých řek využívaných pro vodní turistiku
- výhoda blízkosti Prahy = atraktivní pro turisty
- krásná a atraktivní příroda (v okolí)

- dostupnost vlakem a další dopravou
- oproti minulosti je znečištění menší
- z technického hlediska – je znečištěna asi největším zdrojem jsou chatové kolonie a domácí odpady (průmysl, naplaveniny=“čistá špina”), vodní díla přinášejí velké kolísání hladiny, počet elektráren je stále stoupající
- výskyt vzácných živočichů (škeble, raci..)

Želivka

- je největším zdrojem pitné vody ve Střední Evropě

Definování hlavních problémových oblastí

Bylo definováno několik základních okruhů problémů.

- Sázava a rekreace
- kolísání stavu vody
- znečištění vody, především Sázavy
- problematiky malých toků a vodních ploch

Sázava a rekreace

- kapacita je spíše pro jednodenní výlety v dolním toku
- střední tok je nevyužit
- při nízkém stavu vody v určitých oblastech tok vůbec neteče
- podíl „životního prostředí“ na řešení situace - často vede spíše k zákazům
- při vyčerpání kapacity místních půjčoven jsou využívány půjčovny odjinud => nesníží se počet turistů=> nutno přijmout princip regulace
- Týnec – Pikovice – dominantně vyhledávaná oblast pro svou malou vzdálenost od Prahy
- nadměrný vodní turismus – vyčerpání kapacity místních půjčoven – využívání pražských – zvýšení pražských turistů – zvýšení turistů na řece jako takových
  - problematika obecného užívání vod – zákon o mýtném neexistuje
  - nutno hledat kvalitu splutí jinak dojde k devastaci řeky
  - obava z administrativních komplikací splutí
  - odlehčit turismus na řece vytvořením dalších typů vyžití pro turisty (cykloturistika..)
  - ošetření splutí formou vyhlášky ministerstva
  - možnost ustanovit subjekt starající se o veškeré dění na Sázavě (vodní stráž)
  - soukromí majitelé pozemků na Sázavě by si najali „vlastního“ strážce
  - zpoplatnění splutí řeky, které by vybíraly půjčovny (celorepublikově)
  - poplatky půjčoven spojit s městem (jako účastníkem řízení a následné kontroly)
  - zjišťování možných cest (ministerstvo, kraj)
- budování mostů a lávek
- na horním toku nad Týncem – vybudovat Vzdělávací centrum vodních ploch (muzeum, turistické centrum...)
- úprava starých vodních děl na památkové objekty a muzea
- mola a stavby na vodě – nezapomenout na práva a podmínky při jejich výstavbě
- nabídky dalšího využití řeky
  - chybějí tábořiště např. v Českém Šternberku
  - problematika kvality tábořišť
    - kdo bude mít zájem tábořiště zřídit a zodpovídat ze něj
    - vytvořit jednotnou organizaci (jeden velký projekt)
    - problém není v nedostatku peněz, ale v majitelích kempů
    - nutnost mít větší tlak z obcí a kontrol
  - poskytnutí vodákům i další vyžití (cykloturistika)

Kolísání stavu vody

- hlavní příčinou je manipulace s jezy na Želivce (plynule malá voda)
- Želivka (v období sucha se ještě víc uzavře, při zvyšování více stoupá – nebezpečí pro turisty (ideálně zabránit skokovému odpouštění, připouštět za sucha)
  - není stavěna pro regulaci, je to nádrž pro pitnou vodu
  - Želivka je nádrž s víceletým vyrovnaním
  - možno se účastnit na sestavování regulačních řádů
  - je město automatickým účastníkem v manipulačního řádu?
  - není nadefinován pojem „rekreační plavba“ => není, kdo by se měl podílet na jednání o manipulaci
- dalším zdrojem kolísání vody jsou malé elektrárny
  - technické problémy jak dokázat kdo to způsobil
  - inspekce ŽP jen malé pravomoci a problematická spolupráce
  - problém kontroly nedodržování

Problematika znečištění

- potřeba řešit místní kanalizaci a čištění vody rekreačních objektů
- bahnem zaneseny jsou pouze kraje řeky, zbytek řeky je čistý štěrka a písek
- problém s kácením – musí se dosazovat (údržba břehu)
- v současnosti velké napadení olší – masový úhyn
- znečištění odpadky není pěkné, ale řece moc nevadí

Problematiky malých toků a vodních ploch

- nutno stále provádět čištění a osazování břehů rostlinami se samočisticím účinkem, nutná údržba okolí, nemohou být komposty a skládky
- problematika ve financích (limit v Leaderu 200 000) – pro co se využijí
- úprava toků v obcích – jejich regulace, zlepšování, čištění
- malé toky mají různé správcovství (u mnoha z nich stanovený správce není), často se pak neví co dál s již upravenými toky a co teprve s těmi ve velmi špatném stavu (odstranit skládky v okolí, vybudovat kanalizaci)
- zjistit zdroje znečištění => chybí kontrola, nelze dokázat původce znečištění („dešťovky“ – málo kdo má povolení je vypouštět)
- problém odpadů ze srubů (modernizace) v rekreační oblasti
- zemědělství druhý největší zdroj znečištění
- tendence malých obcí je dávat potoky do trubek – problém intravilánů obcí (nedostatek osvěty, financí pro zvelebování vodních ploch intravilánů, málo laické iniciativy, nedostačující technické řešení obcí)
- obce se s odpadem sami nevypořádají
- Benešov má celkově špatný systém odvádění dešťových vod
- náprava regulovaných toků (vysazovat remízky a ničit meliorační kanály, podpora MŽP, MZE)

Další okruhy

- více přírodních koupališť
- problém s rekreací (více používat rybníky a řeku)
- návaznost projektů u řeky na čištění a obnovu
- přístup k řece (zaplocování), je problém se soukromými vlastníky, ploty okolo řeky jsou často neohlášené, když se o nich Povodí dozví vyjadřuje se a snaží se eliminovat možné negativní dopady např. při povodních

Návrhy na aktualizaci strategie rozvoje regionu Posázaví

Účastníci setkání byli seznámeni se stávajícím návrhem strategie regionu Posázaví a navrhli doplnit následující body:

- umístění (dopravního) značení přímo do koryta řeky pro vodáky (např. nebezpečné jezy)
- 2.5.5. podpora aktivit k zajištění minimálního plynulého průtoku Sázavy pro potřeby turistického ruchu, vodohospodářství i rybářství
- 1.2.4. sledování vlivu turistického ruchu na ochranu přírody a hledání řešení
- do kapitoly péče o ŽP doplnit péči o vodní toky
- při hodnocení projektů využívat odborníků, laické projekty mohou často uškodit
- 1.1.1. stezka okolo Sázavy – problém soukromých pozemků (zaplacení)
- podpora budování mostů a lávek
- 1.4.4. rybníky a nádrže
- 1.5.3. podpora vytvoření muzea, či naučného centra
- 1.6 podpora rekonstrukce starých budov na multifunkční objekty (MC, muzeum apod.)
- podpora budování infrastruktury
- budování technické infrastruktury obce
- podpora lepší dopravní obslužnosti např. školní autobusy
- 1.3. obnova a čištění vodních ploch toků v intravilánu obce
- infrastruktura
  - kanalizace, vodovody, ČOV, komunikace

Závěrečné shrnutí a doporučení

- největším problémem rekreace na řece Sázavě je velké zatížení na dolním toku, je třeba prověřit legislativní možnosti regulace a dál pokračovat v diskuzi o tomto tématu, jako nejlepší řešení se jevila společná dohoda obcí okolo řeky a zpoplatnění servisu spojeného s nástupem a výstupem do řeky, nutno zajištění kontroly – návrh vodní stráže
- problém s kolísáním stavu řeky je možno ovlivnit účastí na sestavování regulačního plánu nádrže Želivka, za rekreační plavbu není žádný partner (mohl by být Týnec, či Posázaví)
- prostředky na rozvoj turistického ruchu jsou potřeba směřovat spíše do středního toku řeky Sázavy

Zapsala: Petra Kolevová a Ondřej Marek
10.11. 2005